

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.05.2021. - 21.05.2021.

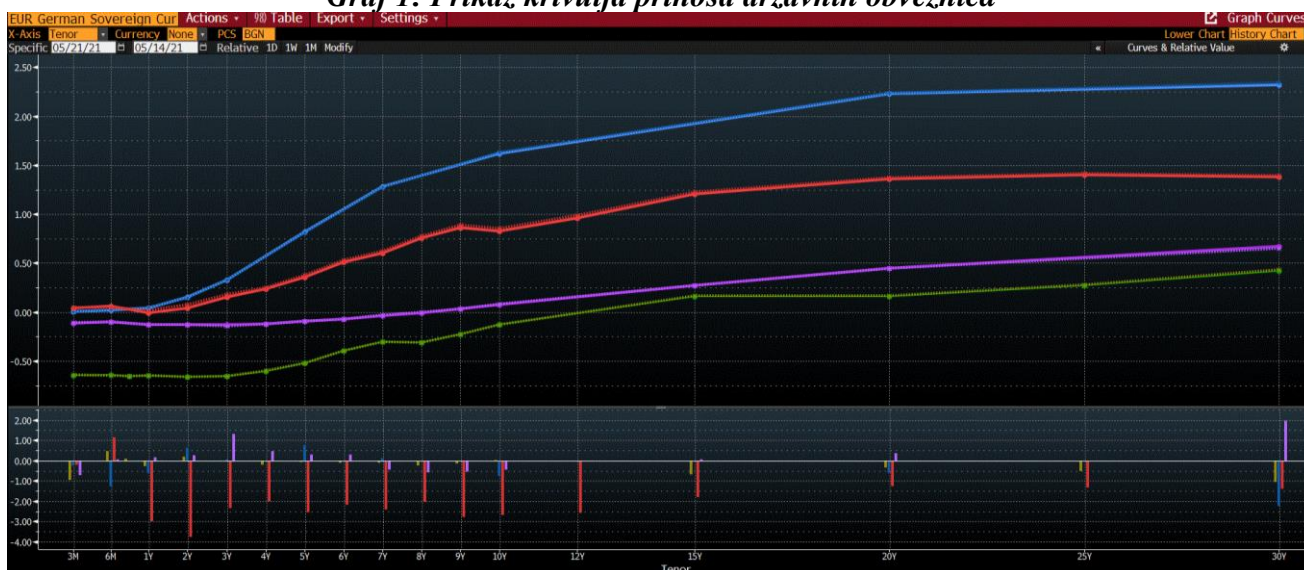
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21				
2 godine	-0,66	-	-0,65	↗	0,15	-	0,15	→	0,08	-	0,04	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,52	-	-0,52	→	0,81	-	0,82	↗	0,38	-	0,36	↘	-0,09	-	-0,09	→
10 godina	-0,13	-	-0,13	→	1,63	-	1,62	↘	0,86	-	0,83	↘	0,09	-	0,08	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	14.5.21	-	21.5.21	
3 mjeseca	-0,620	-	-0,631	↘
6 mjeseci	-0,649	-	-0,644	↗
1 godina	-0,629	-	-0,625	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.05.2021. godine (pune linije) i 14.05.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su na tjednoj razini zabilježili smanjenje. Prinosi njemačkih obveznica nisu bitnije promijenjeni, a najveći pad od 2 do 4 bazna boda zabilježili su prinosi španjolskih i italijanskih obveznica. Njemačka je u prošlom tjednu emitirala desetogodišnje obveznice, gdje je zabilježen rast prosječno ostvarenog prinosa (-0,09%), a koji predstavlja najveći prinos ostvaren na aukciji ovih obveznica u posljednje dvije godine. Pored toga, potražnja na ovoj aukciji je bila najniža od ožujka prošle godine. Italija je odobrila stimulativni paket vrijedan 40 milijardi EUR kojim se pruža ekonomska podrška poduzećima i obiteljima pogođenim ograničenjima Covid-19. Premijer Draghi je izjavio da će mjere podržati ekonomski rast Italije dok se proces procjepljenja ubrzava, a pandemija usporava, ali je istaknuo da je neophodno i više od 200 milijardi EUR iz Fonda za oporavak EU da bi se značajno potakao

potencijal za rast zemlje. Guverner Središnje banke Francuske de Galhau je izjavio da bi ekonomija Francuske u ovoj godini trebalo da zabilježi rast od najmanje 5,5%, a nove prognoze ove institucije se očekuju u lipnju.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da ECB ostaje posvećena zaštiti ekonomije eurozone jer je put pandemije i dalje neizvjestan, te vlasti ne bi trebalo da uskoro povlače podršku. Nakon toga je izjavila da ECB pažljivo prati rast prinosa, te da je isuviše rano da se vodi polemika o dugoročnim problemima, odnosno da je prerano da se postavljaju pitanja koja se odnose na srednje do dugo razdoblje. Lagarde je dodala da fokus mora ostati na povoljnim uvjetima financiranja i da se eurozona nalazi u procesu oporavka. Njen zamjenik de Guindos je na konferenciji EU ministara financija zaključio da su nedavni ekonomski pokazatelji bili znatno povoljniji nego što je to bio slučaj prije tri mjeseca, te da se oporavak nastavlja. Vezano za pitanje monetarne politike, on je dodao da će odluka na lipanjskoj sjednici ECB ovisiti o podacima, ali i da se moraju zadržati veoma prilagodljivi uvjeti monetarne politike. Glavni ekonomist ECB Lane je izjavio da ECB ima „puno posla“ da podigne inflaciju na cilj od 2% i da su tržišni razgovori o naglo rastućim cijenama pogrešni. Lane je odbacio ovu temu, tvrdeći da će biti potrebne godine da se tržište rada vrati na razinu prije krize, te da su bilance korporacija iscrpljene, a ekonomski oporavak i dalje je utemeljen na obilnoj podršci središnje banke i vlade.

ECB je objavila izvješće o financijskoj stabilnosti u kojem se navodi da bi eurozona mogla biti suočena sa povećanim rizicima po financijsku stabilnost usljed visokih opterećenja na dugovanja vlada i kompanija. Dalje se navodi da ukoliko dodatna iznenađenja vezano za inflacije u SAD potaknu investitore da očekuju brže pooštavanje monetarne politike, time utičući na rast prinosa bez pratećeg poboljšanja gospodarskoga rasta, moglo bi doći do značajnog prelijevanja sa tržišta dionica SAD.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak I tromjesečje	-0,6%	-0,6%	-0,7%
2.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) 2. prelim. podat. I tromjesečje	-0,5%	-0,5%	-0,1%
3.	Trgovinska bilanca (u milijardama EUR) – EZ OŽUJAK	18,7	13,0	23,1
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama EUR) – Italija OŽUJAK	-	5,19	4,75
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama EUR) – Nizozemska OŽUJAK		6,5	5,1
6.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) OŽUJAK	-	17,8	25,9
7.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) OŽUJAK	-	18,3%	5,4%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) SVIBANJ	55,1	56,9	53,8
9.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim. I tromjesečje	-	-0,3%	0,4%
10.	Stopa inflacije – EZ (final.) TRAVANJ	1,6%	1,6%	1,3%
11.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) TRAVANJ	0,8%	0,7%	0,9%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.) TRAVANJ	1,0%	1,0%	0,6%
13.	Stopa inflacije – Austrija (final.) TRAVANJ	1,9%	1,9%	2,0%
14.	Broj novoregistriranih automobila – EU (G/G) TRAVANJ	-	218,6%	87,3%
15.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) SVIBANJ	-6,5	-5,1	-8,1
16.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) OŽUJAK	-	-0,4%	-11,6%
17.	Industrijske prodaje – Italija (G/G) OŽUJAK	-	38,1%	0,8%
18.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska TRAVANJ	-	3,4%	3,5%

SAD

Tijekom protekloga tjedna ministrica financija SAD Yellen je promovirala plan predsjednika Bidena za povećanje korporativnih poreza na dobit u infrastrukturi, u vrijednosti od 2,2 bilijuna USD, izjavivši pred Gospodarskom komorom da će ti planovi poboljšati profitabilnost i konkurentnost američkih korporacija i da se nada da će poslovni lideri to uvidjeti i podržati Plan zapošljavanja.

Fed je objavio zapisnik s posljednjeg sastanka gdje je jedan broj članova Feda sugerirao da ukoliko ekonomija nastavi da brzo napreduje ka zadanim ciljevima Komiteta, na nekom od narednih sastanaka bi se moglo raspravljati o planu smanjenja tempa programa kvantitativnih olakšica. Iako su članovi Feda malo poboljšali svoju ekonomsku prognozu, neki od članova su naveli da će vjerojatno biti potrebno neko vrijeme da ekonomija zabilježi značajan dalji rast ka cilju maksimalne zaposlenosti i cjenovne

stabilnosti u odnosu na uvjete koji su preovladavali u prosincu prošle godine.

Ministrica financija SAD Janet Yellen se založila za ambiciozne napore da se okonča opća "trka do dna" oko poreza na dobit kompanija. Ministarstvo financija je zatražilo globalnu minimalnu stopu poreza na dobit od najmanje 15%, što je manje od stope od 21% koju je predložio predsjednik Biden za inozemnu zaradu američkih poduzeća, naglašavajući težinu međunarodnih pregovora koje predvodi Organizacija za ekonomski razvoj.

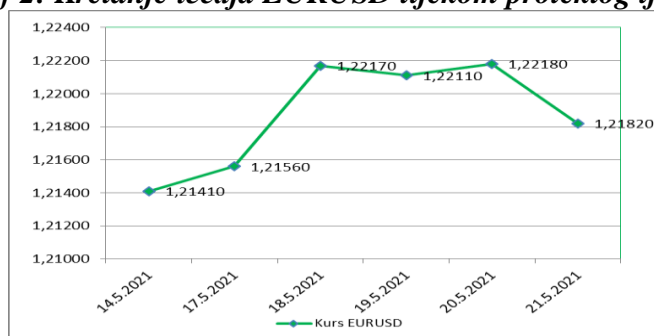
Predsjednik Fed-a Powell je u četvrtak ubrzao razmatranje Fed-a o mogućem uvođenju digitalne verzije dolara koju bi kontrolirao Fed. Izjavio je da će tražiti javni komentar o toj ideji zbog pritiska pojedinih američkih zakonodavaca i velikog interesiranja za digitalne valute središnjih banaka širom svijeta. Učinkovito funkcioniranje ekonomije zahtijeva da ljudi imaju povjerenje ne samo u dolar, već i platne sustave, banke i druge ponuđače platnih usluga koje svakodnevno omogućavaju protok novca. S druge strane, Bidenova administracija cilja na kriptotransfere u cilju smanjenja utaja poreza. Prijedlog zatvaranja „poreznog jaza“ bi zahtijevao da transferi kriptovalutama u vrijednosti od preko 10.000 USD budu prijavljeni IRS-u.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina SVIBANJ	83	83	83
2.	Indeks započelih kuća (M/M) TRAVANJ	-2,0%	-9,5%	19,8%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 14. svibnja	-	1,2%	2,1%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 15. svibnja	450.000	444.000	478.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 8. svibnja	3.620.000	3.751.000	3.640.000
6.	PMI prerađivački sektor P SVIBANJ	60,2	61,5	60,5
7.	PMI uslužni sektor P SVIBANJ	64,3	70,1	64,7
8.	Prodaja izgrađenih kuća (G/G) TRAVANJ	1,0%	-2,7%	-3,7%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,2141 na razinu od 1,2182.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Prema istraživanju Bloomberg-a Velika Britanija će predvoditi ekonomski oporavak među glavnim europskim nacijama, gdje se očekuje da će zabilježiti najbrži rast u posljednjih skoro 50 godina. Ekonomisti koji su sudjelovali u ovom istraživanju su povećali prognoze ekonomskog rasta Velike Britanije za tekuću godinu na 6%, što je za 0,6% više u odnosu na prognoze iz prethodnog mjeseca, usljed ubrzanog procesa cijepljenja u Britaniji, a što dozvoljava Vladi da ublaži mjere lockdowna. Ipak, u dužem roku očekivanja nisu tako pozitivna, te su prognoze za 2023. godinu smanjene za 0,4% na 1,7%, što ukazuje na to da bi neizvjesnosti poput Brexita i zaostajanja produktivnosti Britanije mogli ponovo izaći na površinu. Kao rezultat toga, očekuju da će Britanija u dugom roku bilježiti sporiji tempo rasta u usporedbi s ostalim vodećim ekonomijama Europe.

Premijer Johnson je izjavio da naredni korak vezano za pitanje izlaska iz lockdowna mora biti poduzet „s velikom mjerom predostrožnosti“, nakon što su određene restrikcije već povučene tijekom protekloga tjedna. Što se tiče Brexita, Britanija zahtijeva od EU da joj dozvoli više vremena kako bi se riješio problem granice sa Sjevernom Irskom predlažući postupno uvođenje kontrole hrane od listopada, dok je

iz Irske priopćeno da dogovor mora biti napravljen na način koji će omogućiti funkcioniranje.

Očekuje se da će ministri Velike Britanije ponuditi Australiji trgovinski sporazum kroz koji će se postupno eliminirati sve carine i kvote, što je prepoznato kao pobjeda slobodne trgovine onih ministara koji su zagovarali Brexit. Ipak, udruge poljoprivrednika upozoravaju da prijedlozi nulte carine i nulte kvote znače da će biti farmeri istisnuti iz posla, dok tzv. „zelene grupe“ smatraju da bi sloboda uvoza hormonima tretirane govedine iz Australije kršila obveze koje su konzervativci preuzeli.

Podaci za inflaciju koji su objavljeni prošloga tjedna su pokazali da je tijekom travnja zabilježen nagli skok inflacije na 1,5% sa 0,7%. Izražen rast inflacije bi mogao povećati špekulacije o tome kada bi BoE mogla da započne s procesom povlačenja stimulansa, uzimajući u obzir da ova središnja banka očekuje da će u ovoj godini ciljana razina inflacije od 2% biti premašena.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
					razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (M/M)	SVIBANJ	-	1,8%	2,1%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	TRAVANJ	-	-15.100	-19.400
3.	Prosječne tjedne zarade (G/G)	OŽUJAK	4,5%	4,0%	4,5%
4.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	OŽUJAK	4,9%	4,8%	4,9%
5.	Inflacija (G/G)	TRAVANJ	1,5%	1,5%	0,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	TRAVANJ	3,4%	3,9%	1,9%
7.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	TRAVANJ	8,5%	9,9%	5,9%
8.	Maloprodaja (G/G)	TRAVANJ	36,8%	42,4%	7,2%
9.	PMI prerađivački sektor P	SVIBANJ	60,8	66,1	60,9
10.	PMI uslužni sektor P	SVIBANJ	62,2	61,8	61,0

Tijekom protekloga tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,86110 na razinu od 0,86052, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,4097 na razinu od 1,4150.

JAPAN

Tijekom protekloga tjedna, guverner Kuroda je izjavio da će BoJ razmotriti da proširi program za olakšavanje pandemije poslije rujanskog roka ukoliko bude bilo potrebno. Dodao je da je treća najveća ekonomija na svijetu i dalje na putu oporavka, jer snažan izvoz i korporativni profiti nadoknađuju određeni dio štete koju je pandemija nanijela potrošnji. Kuroda je upozorio da postoji velika nesigurnost u pogledu brzine procjepljenja, što bi moglo nanijeti štetu ekonomiji duže nego što se očekivalo, ali da su rizici po ekonomiju Japana za sada “usmjereni ka dolje”.

Izvoz je dosegao najveći rast u travnju od 2010. godine, dok se kapitalna potrošnja fokusirala na sve veću globalnu potražnju za automobilima i elektronikom, pojačavajući očekivanja da bi poboljšanje trgovine moglo da pomogne da se treća najveća ekonomija vrati na razinu ekonomskog rasta. Nikkei je objavio da će japanska vlada potaći kompanije da ulažu u proširenje domaće proizvodnje poluprovodnika kako bi „osigurala ekonomsku sigurnost“. Japan će drastično povećati postojeći fond od 200 milijardi JPY kao pomoć za podršku razvoja proizvodnih tehnologija i uspostavljanje novih pogona.

Istraživanje Reutersa je pokazalo da je povjerenje nacionalnih proizvođača u svibnju zabilježilo najveću razinu u više od dvije godine, zahvaljujući solidnim inozemnim porudžbama. Stopa inflacije je u travnju smanjena deveti mjesec zaredom, jer je rekordni pad računa mobilnih telefona utjecao na umanjenje rasta cijene energije, što sugerira da će slaba potražnja i veći troškovi težiti nestabilnom ekonomskom oporavku. S druge strane, podatci su pokazali da se poduzeća suočavaju s rastućim ulaznim troškovima i smanjenim rastom tvorničke aktivnosti u svibnju, ističući rizike koji utječu na ekonomiju koja se u velikoj mjeri oslanja na proizvodni sektor.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks cijena proizvođačkog sektora (G/G)	TRAVANJ	3,1%	3,6%	1,2%
2.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P	TRAVANJ	-	120,8%	65,1%
3.	GDP (Q/Q) P	I tromjesečje	-1,1%	-1,3%	2,8%
4.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	OŽUJAK	0,8%	1,1%	-0,3%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	OŽUJAK	-	3,4%	4,0%
6.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	OŽUJAK	-	5,6%	-2,8%
7.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	TRAVANJ	147,7	255,3	662,2
8.	Izvoz (G/G)	TRAVANJ	30,8%	38,0%	16,1%
9.	Uvoz (G/G)	TRAVANJ	9,0%	12,8%	5,8%
10.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	OŽUJAK	-3,3%	-2,0%	-7,1%
11.	Stopa inflacije (G/G)	TRAVANJ	-0,5%	-0,4%	-0,2%
12.	PMI prerađivačkog sektora P	SVIBANJ	-	52,5	53,6
13.	PMI uslužnog sektora P	SVIBANJ	-	45,7	49,5
14.	Kompozitni PMI indeks P	SVIBANJ	-	48,1	51,0

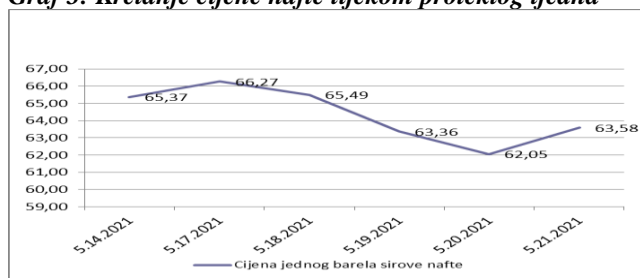
JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 132,78 na razinu od 132,72. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 109,35 na razinu od 108,96.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,37 USD (53,84 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je blago povećana na razinu nešto iznad 66 USD po barelu. Tražnja za naftom u Indiji u prvoj polovici svibnja je smanjena za oko 20% u odnosu na prethodni mjesec, odnosno za 28% u odnosu na isto razdoblje prošle godine usljed restrikcija uvedenih zbog širenja zaraze Covid19. Međunarodna agencija za energetiku (IEA) je u izvješću o načinima postizanja 0% emisije ugljik-dioksida do 2050. godine navela da grupe u energetske sektoru moraju zaustaviti sve nove projekte istraživanja nafte i plina počevši od ove godine. Tendencija smanjenja cijene nafte je nastavljena do četvrtka, kada je cijena smanjena na oko 62 USD po barelu, čime je zabilježen dnevni pad cijene od preko 3%. Na pad cijene utjecale su i vijesti o potencijalnoj mogućnosti da se Iranu dozvoli da ponovo izvozi ovaj energent u okviru novog nuklearnog dogovora. Cijena nafte je nastavila da bilježi pad nakon što je predsjednik Irana izjavio da je postignut širi dogovor kojim bi se okončale sankcije, između ostalog i one koje se odnose na izvoz nafte iz ove zemlje. U petak je došlo do rasta cijene nafte, usprkos ponovljenim vijestima da se Iran nalazi na putu postizanja nuklearnog sporazuma sa svjetskim silama, te da će se određena ponuda nafte iz Irana naći na tržištu. Cijena ovog energenta je bilježila rast pod utjecajem signala da se ekonomija SAD ubrzano oporavlja nakon pandemije, što je imalo veći utjecaj na rast cijene nafte nego očekivanje da će se povećati ponuda nafte pod utjecajem postizanja sporazuma Irana i svjetskih sila.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,19 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 1,79%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak je cijena jedne fine unce zlata iznosila 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je nastavila sa tendencijom rasta. Početkom tjedna cijena zlata je povećana nakon informacije da su investitori ETF-ova posljednjih 6 dana kupovali ovaj plemeniti metal, nakon što su prethodnih mjeseci vršili rasprodaju. Sredinom tjedna cijena zlata je zabilježila razinu od preko 1.880 USD po jednoj finoj unci zlata. U narednim danima cijena je nastavila da bilježi rast dosegnuvši najveću razinu u posljednja četiri mjeseca, potpomognuta rastućim američkim inflatornim pritiscima, iako je rast cijene ovog plemenitog metala ograničen jačanjem dolara i rastom prinosa nakon objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a. U petak je cijena nastavila da se održava blizu najviše razine u posljednja četiri mjeseca s obzirom na to da su investitori postali optimističniji vezano za rast cijene zlata. Menadžeri hedž fondova su povećali duge pozicije u zlatu na najvišu razinu u posljednjih 16 tjedana, pokazali su podatci koji su u petak objavljeni. Tijekom trgovanja u petak, cijena ovog plemenitog metala ipak nije uspjela probiti razinu od 1.900 USD po unci, kako se očekivalo, što je protumačeno kao signal da tržište, ipak, nije u dovoljnoj mjeri „bikovski“ orijentirano kada je zlato u pitanju. Prethodni tjedan je bio veoma značajan za zlato, pri čemu su brojni analitičari predviđali da će cijena probiti razinu od 1.900 USD po unci pod utjecajem signala Feda da će zadržati ultraekspanzivnu monetarnu politiku.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.881,25 USD (1.544,29 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila rast od 2,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

